

Sædegaarde. De Ciendomme, som den ærede Forslagsstiller ved dette Forslag vil paalægge saadanne nye hidtil ganske ukjendte Byrder, ville være saadanne, større eller mindre, maaskee meget smaa, Parceller, som hidtil have været tiendefrie, hvorimod Sædegaardene, som jeg antager, at den ærede Forslagsstiller har villet til Livs, aldeles gaa Nam forbi, saa at jeg maa anbefale den ærede Forslagsstiller, hvis han vil opnaa sin Hensigt, at udtrykke noget mere bestemt, hvilke Gaarde det er, han ønsker, at der skal paalægges Tiende, hvor den ikke før har været.

Winther: Derfor der er nogle Sorder, der hidrøre fra Sædegaarde, som dengang Loven blev givet, bleve fritagne for at betale Tiende, og som endnu ere under de samme Sædegaarde, antager jeg, at de ville blive trufne ligesaa godt som de, der ere blevene udparcellerede, men iøvrigt giver jeg det ærede Medlem Ret i, at hvis man saa spidsindig skulde komme bort fra den simple Fortsættelse, og hvis dette Juristeri i den Grad skulde gjøre sig gjældende, skal jeg som Røgmand gjerne tage det ad notam og indsette i Loven, at det baade er den Slags Sædegaarde, som dengang Christian den Femtes danske Lov blev udgivet, bleve frie, og de Parceller, som efter at være blevene adskilte, bleve frie for at betale Tiende. Dette skal jeg gjerne sige til, det er ikke af de vanskelige Dgaver. Men at det ærede Medlem skulde lede mig i § 2 og § 3 for at se, hvad det er, der menes med Loven, kan jeg ikke fortaa, da han dog i Forveien maa have læst § 1, ellers ved jeg ikke, paa hvilken Maade det ærede Medlem læser et Lovforslag, hvis han da ikke maaskee begynder bagfra, men det er dog en underlig Maade at læse paa. Smidlertid skal jeg ikke opholde mig videre der, ved, det er visselig min Hensigt at ramme disse Sædegaarde, og hvis mit Lovforslag kommer ud over denne Forhandling, ville Udtrykkene jo ogsaa let kunne blive ændrede. — Det har glædet mig at høre, at det ærede Medlem for Kjøbenhavns 7de Valgkreds (Casse) i sin Tale antydede, at han har læst, hvad der ifjor blev forhandlet, da det har, i Nar fremkom med, i alt Væsentligt var akkurat det Samme, som blev fremsført af ham ifjor i samme Retning, og jeg ser ikke den mindste Grund til videre at indlade mig derpaa efter det Standpunkt, hvorpaa jeg staar, da jeg anser det for spildt Tid. Derimod skal jeg dog, da det ærede Medlem paa en saa høitidelig Maade stillede sig overfor dette Lovforslag, tillade mig nogle Bemærkninger om Noget, som han fremkom med. For det Første lagde det ærede Medlem, at Indenrigsministeren havde Ret, naar han sagde, at der ikke var paatænkt Erstatning. Det er ganske rigtigt, det udtaalte jeg ifjor, her er Erstatning og al den Erstatning, som jeg ønsker at give; det er antydet i Lovforslaget, nem-

lig det at fritage for den Forpligtelse, som blev paalagt, dengang man skaffede de Paagjældende Fritagelsen. Nu kan det nok være, at da Statsmagtens Uøvere i mange Nar have været Fjoll, som selv have nydt Godt af disse Friheder, have de søgt at skaffe dem bort fra sig paa den lempeligste Maade, som det var muligt. Det gaar tidt saaledes til, som man siger, at den, der har Korset, signer sig selv. Det er min Mening om denne Sag, at det er gaaet saaledes til, at man har ladet dette gaa lidt jevnt fremad. Men det ærede Medlem gjorde selv opmærksom paa, hvad jeg ikke har overset, og hvad man ogsaa kan se af Forhandlingerne ifjor, at der dog eksisterede noget Andet, som traadte ittedetfor det, der i Loven oprindeligt blev nævnt, at Ciermændene skulde holde deres Tjenere til at tiende retfærdeligen; det er dette Ansvar for, at de i et Nar skulde indsetaa for Tienden af de Sorder, som vare komne bort fra Sædegaardene. Det er en Selsølgelse, at det ikke kunde falde mig ind at opretholde en saadan Forpligtelse, naar man i det Hele taget paalægger dem et Bederlag for den Fritagelse, de have eftertragtet. Jeg skal sige det ærede Medlem, hvorfor jeg ikke har taget i Betænkning at fremkomme med et Lovforslag af den Art, skjøndt jeg meget vel vidste, at det havde sine store Mangler, da jeg ikke er Jurist. Jeg vilde med Thingets Medvirkning bringe det dertil, at Regjeringen tog denne Sag i sin Haand, fordi det forekom mig, at dette burde ske ligeoverfor de Bestræbelser, der have gjort sig gjældende fra forskjellige Sider med Hensyn til hele Tiendeforholdet. At saa disse høilærde Jurister og Doktorer, som vi have her i Thinget, kunne finde forskellige Mangler i mit Forslag, er Noget, som ikke har overrasket mig. Jeg vidste godt i Forveien, at det maatte have sine Mangler, fordi jeg ikke kunde have denne Indsigt i Forholdet. Jeg vil iøvrigt gjøre opmærksom paa, at der har været ført en meget vidtløftig og lærd Forhandling i Pressen om dette Forhold; der har jeg studeret igjennem, og ikke alene selv, men i Forbindelse med Andre, der have havt juridiske Kundskaber, og andre indsigtfulde Mænd har jeg overveiet, hvad der saaledes var fremkommet. I Denhold til disse Overveielser er der gjort adskillige Forandringer i Lovforslaget fra, hvad det var før, til den Skikkelse, hvori det nu foreligger. Derimod har det ikke været mig magtpaaliggende at forsøge at frembringe et Lovforslag, som skulde være saaledes, at det slet ingen Mangler havde; thi jeg har oprigtig talt ikke den Tro, at dette Lovforslag saaledes skulde være god Tid til at faae gjort de Rettelser og Suppleringer, som maatte være nødvendige. Jeg har atter i Nar indbragt dette Forslag, efterat Folkethinget ifjor havde ladet det gaa til anden Behandling, fordi jeg vilde forsøge paa gennem et Udvalg at faae Thingets Mening om denne